

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 § i lagen om statsrådet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om statsrådet ändras så, att inrikesministeriets finskspråkiga namn ändras från *sisääsiaiinministeriö* till *sisäministeriö*.

Ändringen av namnet gäller endast ministeriets finskspråkiga namn.

Avsikten är att ändringen av inrikesministeriets finskspråkiga namn ska träda i kraft den 1 januari 2014.

MOTIVERING

1 Inledning

I 1 § 1 mom. i lagen om statsrådet (175/2003) räknas ministerierna upp vid namn. Dessutom nämns ministerierna vid namn i flera uppgiftsbestämmelser i speciallagstiftningen. Förutom att det på lagnivå finns bestämmelser om ministeriernas uppgifter finns det samlade bestämmelser om ministeriernas ansvarsområden i reglementet för statsrådet (262/2003). I statsrådets förordningar om de olika ministerierna beskrivs ansvarsområdena i större detalj.

I propositionen föreslås det att den finska språkdräkten i 1 § 1 mom. 4 punkten i lagen om statsrådet ändras så, att inrikesministeriets finskspråkiga namn ändras från *sisääsiaiinministeriö* till *sisäministeriö*.

Enligt rådande praxis godkänns under lagstiftningsprocessen sådana namn på ministerierna som beskriver ministeriets centrala ansvarsområde. Ordet ministerium ingår i ministeriernas namn med undantag av statsrådets kansli. De nuvarande ministerierna är: statsrådets kansli, utrikesministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet.

Ministeriernas namn och ansvarsområden varierar i olika länder eftersom regeringarnas organisation och funktionssätt definieras på olika sätt i olika statliga system.

2 Nuläge

2.1 Inrikesministeriets namn

Inrikesministeriet inledde sin verksamhet 1809 som regeringskanseljens kansliexpedition. År 1869 ändrades namnet till civilexpeditionen, 1917 till inrikesexpeditionen och efter Finlands självständighet 1918 till inrikesministeriet.

Till kansliexpeditionens uppgifter hörde att sörja för allmän ordning och säkerhet och att ta hand om nästan alla former av offentlig service. Småningom överfördes uppgifterna till andra expeditioner och ministerier. På 1860-talet började inrikesministeriet sköta uppgifter i anslutning till kommunalförvaltningen, och i samband med det även brandväsendet.

När polisen förstatligades i början av 1900-talet började den lyda under civilexpeditionen. Gränsbevakningsväsendet började lyda under inrikesministeriet i och med självständigheten 1919.

Planläggnings-, bostads- och miljöskyddsangelägenheterna överfördes till det nya miljöministeriet 1983. Främjandet av den regio-

nala utvecklingen blev en uppgift för ministeriet på 1980-talet.

Senast ändrades uppgifterna vid ingången av 2008 då läns- och kommunärendena överfördes till finansministeriet och de regionala utvecklingsfrågorna till det nya arbets- och näringsministeriet. De ersattes med uppgifter i anslutning till invandring och integration, som tidigare sköts av arbetsministeriet. Vid ingången av 2012 överfördes integrationsfrågorna till arbets- och näringsministeriet.

Inrikesministeriet och inrikesministern har haft sina svenskspråkiga namn sedan 1983. Innan det svenskspråkiga namnet ändrades (lagen angående ändring av 1 och 3 §§ lagen om ministeriernas i statsrådet antal och allmänna verksamhetsområden, 1/1983, RP 147/1982 rd) var ministeriets svenskspråkiga namn ministeriet för inrikesärendena.

Ändringen av ministeriets finskspråkiga namn påverkar inte ministeriets namn på engelska, franska, tyska eller ryska.

2.2 Lagstiftning

I 1 § 1 mom. i lagen om statsrådet föreskrivs vilka ministerier som finns i statsrådet. I bestämmelsen finns ministerierna uppräknade. Bestämmelsen uppfyller kravet i 68 § 3 mom. i grundlagen om att det högsta antalet ministerier och de allmänna grunderna för inrättande av ministerier ska fastställas genom lag. I praktiken innebär bestämmelsen att en ändring av ett ministeriums namn kräver att lagen om statsrådet ändras.

I 2 § i lagen om statsrådet föreskrivs om samarbetet mellan ministerierna och om bemyndigande att utfärda förordning om ministeriernas ansvarsområden och om fördelningen av ärendena mellan dem.

Samlade bestämmelser om ministeriernas ansvarsområden finns i reglementet för statsrådet. Bestämmelserna beskriver ministeriernas ansvarsområden på allmän nivå. De olika ministeriernas ansvarsområden beskrivs på uppgiftsnivå i de förordningar som utfärdas av statsrådet med stöd av 7 § i lagen om statsrådet.

Bestämmelser om ministeriernas namn finns sedan den 1 april 2003 i 1 § i lagen om statsrådet. Dessförinnan fanns det bestäm-

melser på lagnivå om statsrådets kansli, medan bestämmelser om de andra ministeriernas antal och om ministeriernas namn utfärdades på förordningsnivå i 12 § i reglementet för statsrådet. Efter det att lagen om statsrådet trädde i kraft vid ingången av april 2003 har 1 § ändrats två gånger på grund av att ett ministeriums namn har ändrats. Vid ingången av 2008 ströks handels- och industriministeriet och arbetsministeriet och i stället fogades arbets- och näringsministeriet till bestämmelsen. År 2010 ändrades undervisningsministeriets namn till undervisnings- och kulturministeriet.

Förutom i lagen om statsrådet nämns ministerierna vid namn på lagnivå i flera uppgiftsbestämmelser i speciallagstiftningen. När riksdagen 1995 godkände reformen för ökad smidighet inom statsrådets organisation (RP 306/1994 rd) godkände den ett uttalande (RSk 14/1995 rd) om att sådana ändringar i verksamhetsområdena som gäller ministeriernas lagfästa uppgifter ska genomföras genom ändring av behöriga lagar och med hänsyn till att förvaltningen får en klar utformning och medborgarna informeras om ändringarna. När riksdagen godkände den nya grundlagen förutsatte den i sitt uttalande (RSv 262/1998 rd) att regeringen går in för en sådan lagberedningspraxis att respektive ministeriums behörighet i lagförslagen anges med hjälp av ministeriets namn och inte genom det oklara begreppet ”vederbörande ministerium”.

Riksdagen godkände den 21 april 2010 en ändring av undervisningsministeriets namn till undervisnings- och kulturministeriet i 1 § i lagen om statsrådet på så sätt att ministeriets namn inte samtidigt ändrades i alla de författningar där ministeriets namn förekom. Enligt lagens övergångsbestämmelse gäller efter det att lagen trätt i kraft det som någon annanstans föreskrivs om undervisningsministeriet undervisnings- och kulturministeriet.

Enligt 4 § 3 mom. i lagen om statsrådet har varje minister en titel som motsvarar uppgifterna. Titeln fastställs vid utnämningen till minister. Ministrarnas titlar beslutas i början av varje regeringsperiod i samband med regeringsförhandlingarna och fastställs genom republikens presidents öppna brev, genom vilket ministrarna utnämns. I det öppna bre-

vet fastställs ministrernas titel och ansvarsområde.

Ändringar av ministrarnas titlar under regeringsperioden görs på framställning av statsministern och kräver ett öppet brev av republikens president.

Förra gången en ministers titel ändrades i samband med att ministeriets namn ändrades var 2008, då arbets- och näringsministeriet inrättades. Efter det att lagen om ändring av 1 § i lagen om statsrådet hade stadfästas gavs Republikens Presidents öppna brev om ändringar i statsrådet (1298/2007) den 21 december 2007. Handels- och industriministern förordnades då till näringsminister i det nya arbets- och näringsministeriet. Arbetsministerns titel ändrades inte, men arbetsministern förordnades genom presidentens öppna brev till arbetsminister i det nya arbets- och näringsministeriet. När trafikministeriets namn den 1 september 2000 ändrades till kommunikationsministeriet gavs samma dag Republikens presidents öppna brev om en ändring i statsrådet (779/2000) genom vilket trafikministern förordnades till kommunikationsminister.

När undervisningsministeriets namn ändrades bibehölls titlarna undervisningsminister och kultur- och idrottsminister.

2.3 Bedömning av nuläget

Till inrikesministeriets grundläggande uppgifter på 2000-talet hör 1) allmän ordning och säkerhet, polisförvaltningen och den privata säkerhetsbranschen, 2) invandring, internationellt skydd och återflyttning, 3) finskt medborgarskap, 4) främjande av etnisk jämlikhet och goda etniska relationer samt förebyggande av rasism och etnisk diskriminering, 5) räddningsväsendet, 6) nödcentralsverksamheten, 7) gränssäkerhet och sjöräddningstjänst, 8) den nationella beredskapen inom civil krishantering, samt 9) regionförvaltningens gemensamma beredskap för undantagsförhållanden och störningar.

Inrikesministeriets organisation har samtidigt utvecklats så att den stöder genomförandet av dessa uppgifter på riksnivå och i samarbete med andra länder. I dagligt tal har ministeriets namn på finska sedan flera år tillbaka varit *sisäministeriö* i stället för *sisäasia-*

inministeriö. Statsrådets kommunikationsenhet (sedan den 1 juni 2012 kommunikationsavdelningen) har i statsrådets kommunikation använt det finskspråkiga namnet *sisäministeriö* och titeln *sisäministeri* sedan augusti 2010.

Under regeringsförhandlingarna sommaren 2011 var det ännu inte aktuellt att ändra ministrernas finskspråkiga titel eller att komma överens om en ändring av ministeriets finskspråkiga namn i samband med att man kom överens om att överföra vissa uppgifter från inrikesministeriet till arbets- och näringsministeriet. I takt med att uppgifterna och organisationen har utvecklats är det nu motiverat att ändra också ministeriets finskspråkiga namn och ministrernas finskspråkiga titel till *sisäministeriö* och *sisäministeri*, som är de ord som används i dagligt tal. Ministeriets finskspråkiga namn är över 90 år gammalt. Ordet *asiain* i mitten av namnet överensstämmer inte med dagens språkbruk och lämnas ofta bort i dagligt tal och t.ex. i nyheterna. På motsvarande sätt används allmänt uttrycket *sisäministeri* i stället för *sisäasia-inministeri* i dagligt tal.

Det finskspråkiga namnet *ulkoasiainministeriö* och den finskspråkiga titeln *ulkoasiainministeri* motsvarar till sin språkliga struktur det finskspråkiga namnet *sisäasiainministeriö* och den finskspråkiga titeln *sisäasiainministeri*. Namnet och en ändring av titeln är ett politiskt beslut. Vid beredningen av ärendet har man beslutat att till denna del inte föreslå några ändringar.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att ändra inrikesministeriets finskspråkiga namn *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*, som motsvarar ministeriets etablerade namn i dagligt tal och därmed stöder förändringarna i ministeriets ansvarsområde och organisationsformen.

I propositionen föreslås det att den finska språkdräkten i 1 § 1 mom. 4 punkten i lagen om statsrådet ändras så, att inrikesministeriets finskspråkiga namn ändras från *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ministe-

riernas ansvarsområden eller uppgifter förändras inte.

4 Propositionens konsekvenser

Konsekvenser för regeringens sammansättning

I samband med beredningen av propositionen har regeringen ansett det nödvändigt att ändra inrikesministerns finskspråkiga titel från *sisääsiainministeri* till *sisäministeri*. Om riksdagen godkänner förslaget till ändring av 1 § i lagen om statsrådet föredrar statsministern ändringen av titeln vid presidentföredragningen efter det att lagändringen stadfästs.

Ekonomiska och andra konsekvenser

Propositionens ekonomiska konsekvenser består av kostnaderna för beredning av lagar och andra författningar, ändringar i informationssystem och ändringar i ministeriets visuella framtoning i samband med ändringen av ministeriets namn. Vad gäller ändringarna i informationssystem orsakar namnändringen kostnader också för andra ministerier än inrikesministeriet.

Ändringen av ministeriets namn gäller endast ministeriets finskspråkiga namn, och den finska förkortningen SM, som bl.a. används i olika informationssystem, ändras inte. Kostnaderna täcks av inrikesministeriets omkostnader utan tilläggsfinansiering.

5 Beredningen av propositionen

Inrikesministeriets ledningsgrupp och avdelningschefsmöte föreslog 2012 att inrikesministeriets finskspråkiga namn ändras från *sisääsiainministeriö* till *sisäministeriö*.

Förslaget till ändring av 1 § i lagen om statsrådet har beretts vid statsrådets kansli i samarbete med inrikesministeriet. Ursprungligen var avsikten att samtidigt ändra jord- och skogsbruksministeriets namn i lagens 1 § 8 punkt till mat- och naturresursministeriet. Till denna del bereddes förslaget i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet. I beredningens slutfas beslutades det att det i det-

ta skede ännu inte föreslås att jord- och skogsbruksministeriets namn ändras.

För närvarande föreslås inga ändringar med anledning av namnändringen i alla de författningar där inrikesministeriets finskspråkiga namn förekommer. Författningarna uppdateras således i samband med andra ändringar som görs i dem. Motsvarande lagstiftningstekniska förfarande iakttogs när undervisningsministeriets namn ändrades till undervisnings- och kulturministeriet 2010.

Eftersom det så gott som årligen görs ändringar i de viktigaste författningarna inom inrikesministeriets ansvarsområde, kommer ministeriets nya finskspråkiga namn att uppdateras i den centrala lagstiftningen förhållandevis snabbt. Ändringen är obetydlig i språkligt hänseende och äventyrar inte lagstiftningens förståelighet. Inte heller om alla de lagar där inrikesministeriets finskspråkiga namn eller inrikesministerns finskspråkiga titel nämns inte omedelbart ändras ger den orsak till oklarhet om det behöriga ministeriet. Att uppdatera författningarna i samband med andra ändringar i dem är även lagstiftningstekniskt ändamålsenligt, eftersom namnändringen endast gäller den finska språkdräkten, med undantag av författningar som utfärdats före 1983.

Lagförslaget har granskats vid justitieministeriets laggranskningsenhet.

Förslaget till proposition har sänts på remiss till republikens presidents kansli, ministerierna och justitiekanslersämbetet. Utrikesministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet och justitiekanslersämbetet yttrade sig om förslaget. I remissyttrandena förekom i ingen större utsträckning anmärkningar på innehållet i namnen och lagändringen. Miljöministeriet noterade dock utan att motsätta sig ändringen att utrikesministeriets finskspråkiga namn efter ändringen av inrikesministeriets finskspråkiga namn fortfarande kommer att ha motsvarande form som det tidigare finskspråkiga namnet på inrikesministeriet. Utrikesministeriet konstaterar för egen del i sitt yttrande att namnändringarna inte ger anledning till ändringar för utrikesministeriets vidkommande.

I vissa yttranden föreslogs preciseringar till motiven, och texten i propositionen precisades i detta avseende.

I justitiekanslersämbetets yttrande noterades behovet att bereda och föredra relevanta bestämmelser på lägre nivå än lagnivå så att de träder i kraft samtidigt som ändringen av lagen om statsrådet.

I undervisnings- och kulturministeriets yttrande konstateras det att ministeriet inte har något att yttra om förslaget. Som en bilaga till sitt yttrande har ministeriet fogat ett yttrande som det begärt av Institutet för de inhemska språken. I yttrandet bedöms förslagen till ändring av de två ministeriernas namn inklusive motiven ur flera synvinklar. Institutet för de inhemska språken anser att en förkortning av inrikesministeriets finskspråkiga namn *sisäasiainministeriö* så att det motsvarar det i dagligt tal brukliga *sisäministeriö* är en bra lösning. Enligt institutet förutsätter ändringen dock även att utrikesministeriets finskspråkiga namn *ulkoasiainministeriö* ändras till *ulkoministeriö*. Institutet för de inhemska språken kritiserar framför allt det finskspråkiga namnförslaget *ruoka- ja luonnonvaraministeriö* och motsvarande svensk-språkiga namnförslag *mat- och naturresursministeriet*. Statsrådets kansli begärde ett utlåtande av jord- och skogsbruksministeriet om institutets yttrande. Jord- och skogs-

bruksministeriet bemötte kritiken och diskussioner om ändringen av ministeriets namn fördes. Resultatet av diskussionerna var att det inte föreslås att namnet ändras i detta sammanhang, utan att frågan tas upp senare.

6 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Bestämmelser om ministeriernas ansvarsområden finns i 3 kap. i reglementet för statsrådet. Bestämmelserna ändras så att de motsvarar ministeriets nya namn. Likaså ändras statsrådets förordning om inrikesministeriet (1567/2011) och inrikesministeriets arbetsordning (1036/2011). Ändringarna avses träda i kraft samtidigt som lagändringen.

7 Ikraftträdande

Avsikten är att helt och hållet ändra inrikesministeriets visuella framtoning före utgången av 2013. Det är ändamålsenligt att samtidigt ändra ministeriets namn. Därför avses ändringen av inrikesministeriets finskspråkiga namn i lagens 1 § 1 mom. 4 punkt träda i kraft den 1 januari 2014.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om ändring av 1 § i lagen om statsrådet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i 1 § 1 mom. i lagen om statsrådet (175/2003) den finska språkdräkten i 4 punkten,
sådan den lyder i lag 305/2010.

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 juni 2013

Vid förhinder för statsministern, utrikesminister

ERKKI TUOMIOJA

Lagstiftningsråd *Arno Liukko*